

möjligen tolkas så att han bodde på något avstånd från postvägen men jag har inte kunnat få detta bekräftat. Han var inte i tjänst särskilt länge och motsvarande anteckning finns inte för efterträdaren från den 1 december 1905 Hilma Julia Carlsson. Hon torde ha haft poststationen vid postvägen på dess västra sida och i kyrkans närhet. Innan hon tillträdde hade poststationens namn ändrats till Degerhamn. Bakgrunden till denna ändring finner vi i en framställning den 21 april 1904 från Wilhelm Johanson för Ölands Nya Cement Aktiebolag. Han framhöll bland annat:

"Bland de många skäl som tala för en namnförändring härvidlag, vilja vi endast anföra följande:

1. torde Degerhamn såväl i in- som utlandet vara betydligt mera känt än Södra Möckleby;
2. förväxlas ofta post, adresserad till Norra Möckleby med post till Södra Möckleby, enär en del korrespondenter endast använda den förkortade benämningen Möckleby;
3. har flera gånger hänt, att post, ställd till personer i Myckleby socken i Bohuslän anlant till Södra Möckleby."

Den extra ordinarie kommunalstämman den 12 maj 1904 förordade Wilhelm Johansons framställning "då många skäl tala för men intet emot denna namnförändring". Postinspektionen i Malmö, till vilken postanordningarna på Öland då hörde, tillstyrkte bifall och poststyrelsen beslöt att namnändringen skulle genomföras den 1 juli 1904.

Hilma Julia Carlsson med samma födelseår som poststationens tog över den 1 december 1905 och var i tjänst till och med 1930. Einar Hage efterträdde henne, men när han slutade den 30 september 1932, fick hon tillfälligt gå in som föreståndare under tio dagar, innan Alma Grönqvist kunde ta över, först som vikarie och från 1933 års ingång som ordinarie. Utvecklingen av posten blev gynnsam och den 1 oktober 1951 höjdes poststationens status till postexpedition. Alma följde med i upphöjelsen och fick stationsmästares titel. Efter hennes pensionering tog Ebert Grönblad över och fick uppleva 1970-talets omorganisation som bland annat medförde ändrad terminologi. Degerhamn kallades postkontor 1977 och Ebert fick titeln postmästare. Efter honom ansvarar Margareta Gustavsson för ruljangsen. I det närmaste 700 hushåll med postadressen Degerhamn betjänas vid postkontoret eller av de två lantbrevbärare som utgår därifrån. Den 3 maj 1993 ersattes postkontoret med "Post i butik" i avtal med Degerhamn Servicebutik HB.



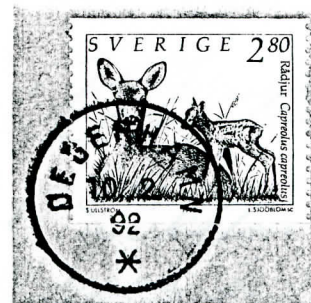
NÅGRA GLIMTAR

FRÅN POSTEN

I SÖDRA MÖCKLEBY

I GÅNGEN TID

E r i k L i n d g r e n



Posthistorisk skriftserie 47

Förlagan tillverkad år 1992
Detta är kopia nr

Uppdaterad 1996

Några glimtar om posten i Södra Möckleby i gången tid

I ett brev den 15 december 1873 från poststyrelsen till postmästaren i Kalmar redovisades bl a postlinjer och poststationer som skulle inrättas med 1874 års ingång, då ansvaret för kronobrevbäringen överfördes på postverket och jordbruket befriades från denna pålaga. Beslutet innefattade många åtgärder, däribland inrättande av ett antal postföringslinjer samt 13 nya poststationer inom Ölands norra mots fögderi och 14 inom det södra. Till de sistnämnda hörde poststationen i Södra Möckleby, där skolläroren Adolf Fredrik Hägerström vidtalades att bli föreståndare med 100 kr i årsarvode, samma som gällde för de flesta då förordnade poststationsföreståndarna på Öland.

*Ad Postiljon Malmgren denna
dag förvisat mig contract från
Kongl Generalpoststyrelsen till
exemplar, hvori mig tillkommes
180 Kronor såsom arvode för post-
stationsföreståndarbefattningen
och att det samma af mig icke
antages betygar Södra Möckleby
den 28 Oktober 1876. A F Hägerström*

Resuttnar

*O. Ericsson
Götfried Lindblad*



Liksom kollegerna tyckte Hägerström att han hade alltför låg ersättning för sitt bestyr som poststationsföreståndare. I ett brev till poststyrelsen begärde han förhöjning till 200 kr och tillade att han ville lämna befattningen den 1 januari 1877 om önskemålet inte beviljades. Postmästare August Kempe i Stora Rör förordade hans ansökan om arvodesförhöjning men ansåg beloppet böra begränsas till 150 kr per år. Poststyrelsen sträckte sig längre och skickade ett kontrakt som medgav 180 kr om året. Detta ville Hägerström inte acceptera, men garvaren N M Petersson förklarade sig vilja överta befattningen med en årslön på 175 kr.

J'ansökan af att Poststämman
A. F. Hägerström i Söderåskärlaby
vägradt att mottaga tilldelade belopp
af 180 Kronor för arbete för
Söderåskärlaby Poststationen. Så anmärker
jag mig ickevilligt till den för-
liga General Poststyrelsen att öfverlåta
samma befattning för 175
Kronor ^{om året} och besticke det i sitt
fulla Styrke Söderåskärlaby
den 20 december 1876

N. M. Petersson

Skollärare Hägerström tycks ha varit införstådd med denna utveckling och i ett brev den 16 november 1876 svarade han följande på en fråga:

"Genom poststationens förflyttande till garvaren Peterssons bostad uppstår i aveende på väglängden (för postföraren) ingen förändring, ty Peterssons bostad är belägen vid vägen, omkring 100 alnar från skolhuset, där stationen nu är".

Poststyrelsen antog nu Petersson till poststationsföreståndare med 1877 års ingång. Redan den 15 januari 1877 skrev han till poststyrelsen att han inte ansåg sig kunna svara för poststationen mot det låga arvodet av 175 kr och tillade att han ville vara befriad från befattningen från den 1 april, om han inte fick arvodet höjt till 300 kr. Nu skyndade sig hemmansägaren Petter Ad. Andersson i Gårdstorp att erbjuda sig rycka in med oförändrat arvode, om poststationen fick flyttas "½ åttondels mil längre norrut vid landsvägen". Men även Hägerström lät höra av sig i ett brev till poststyrelsen den 19 januari med besked om att han stod fast vid sitt erbjudande att sköta stationen för 200 kr om året.

N: 890
Mk. d. 30 januari 1877
Till Kongl. Generalpoststyrelsen!
I händelse den nuvarande Poststationsföreståndaren
vid S. Åskärlaby Poststation, såsom ryktet förmäles, uppl-
sagt kontraktet med Kongl. Generalpoststyrelsen, så
vill jag härmed vederbörligt underrätta att jag förfä-
rande står fast vid mitt förra erbjudande att sköta be-
fattningen för 200 Kronor.
Fördes afseende härei, vare inskicket att kontraktet
blifve mig tilldeladt direkt från Kongl. Generalpost-
styrelsen ty ofast blifver befattningen mig samord-
ligt icke utbuden.
Söderåskärlaby den 19 Januari 1877
A. F. Hägerström
Skollärare.

Postmästare August Kempe i Stora Rör gav förord åt Hägerström och framhöll att Södra Möckleby var en av de större poststationerna på Södra Öland. Postmästare Johan Abraham Schönbeck i Kalmar fick också tillfälle att uttala sig. Han skrev bl a följande till poststyrelsen den 15 februari 1877:

"Skolläraren A F Hägerström har sin bostad belägen invid kyrkan samt nära gästgivaregård och allmänna postvägen. Någon bättre belägenhet för poststation kan svårigen erhållas, lägges här till att poststationen har en större postutväxling, till följe av de söder om kyrkan belägna tvenne större alunbruk, samt att Hägerström är vand vid postgöromålen och även av mig känd för en ordentlig person, kan jag icke annat än förorda Hägerströms antagande till föreståndare för poststationen i Södra Möckleby.

Gårdstorp, varest den andre sökanden till ifrågavarande befattning har sin bostad, är beläget på ett betydligt avstånd norr om kyrkan. Poststationens förflyttande till nämnde lilla by torde vara mindre lämpligt, och skulle bliva mindre välkommet för ovannämnde bruks postutväxling"

Poststyrelsen beslutade nu om Hägerströms återinsättande med 200 kr i årsarvode. Garvarens sejour som poststationsföreståndare blev således bara tre månader. Men det skulle bli fler förvecklingar. Med 1878 års ingång introducerades lantbrevbäring i Sverige. Gotland blev föregångsområdet men i viss mån "drabbades" Öland också redan 1878, dock på norra motet. En undersökning gjordes ändå för hela Öland om möjligheterna att spara genom att ersätta några poststationer med lantbrevbäring. Alternativet var att sänka föreståndarnas avlöning eller söka efter någon som var villig att överta befattningen mot lägre beting.

Sålunda fick postmästare August Kempe poststyrelsens uppdrag i ett brev den 30 november 1877 "att inforra skriftligt svar från A F Hägerström, huruvida han vore sinnad att med 150 kr för år räknat fortfarande bestrida poststationsbefattningen i Södra Möckleby, samt i annat fall inforra prästbetyg för Maria L Moberg, som förklarar sig villig att mot föreskrivne avlöning bestrida poststationsbefattningen". Ett skäl som talade mot detta var att Maria Moberg var gift och som sådan omyndig enligt då gällande lag. Och en omyndig person fick inte antas som poststationsföreståndare. Detta tycks postmästare August Kempe inte ha tänkt på, när han bland annat skrev följande den 14 december 1877 till poststyrelsen:

"Mannen skulle i hennes namn utöva befattningen, men de insända betygen upplyser om Mobergs våldsamma sinnelag och olämplighet som poststationsföreståndare. Dessutom är det ovisst hur länge han kommer att förbliva i Södra Möckleby och han är dessutom i orten allmänt fruktad samt även anklagad för sina våldsbragder".

Ryktet om det påtänkta bytet av postchef i Södra Möckleby spred sig och bruksdisponent C G Kindberg skrev ett intyg om Hägerströms lämplighet och nit som poststationsföreståndare. Bland flera bilagor i målet fanns också ett intyg av kronolänsman L P Marmolin om att han hade instämt kustvakten E Moberg till Ölands Södra Mots lagtima höstetning "att ansvara för begånget våld mot skjutsentreprenören Fr. Lundquist i sistlidne juni månad samt att målet ännu icke är avgjort".

J. Hägerström
J. Hägerström hemmas det intyg
att jag nådgate stamma kustvakt-
ten A. E. Moberg till Motets Höste-
ting för att stända laga ansvare
för det han skjutit skarpar skott
mot mig med revolver
Södra Möckleby den 8 December 1877

Fr. Lundquist
Skjuts Entreprenör

Slutet på visan blev att poststyrelsen vid föredragning av ärendet den 21 december 1877 anoterade att det inte fordrade vidare åtgärd. Det innebar att Hägerström satt kvar i orubbat bo som poststationsföreståndare med oförändrad lön, 200 kr om året. Samma belopp tillkom dottern Alma Sofia Maria Hägerström, när hon tog över poststationen den 1 april 1896 och när hon i sin tur lämnade över den till förre förmannen Sven Petter Olsson på nyåret 1898. Denne hade emellertid förmånen att få ett biträdesanslag på tio kronor i månaden med 1903 års ingång. En anteckning om ett särskilt kontrakt med Olsson om posttransporter kan